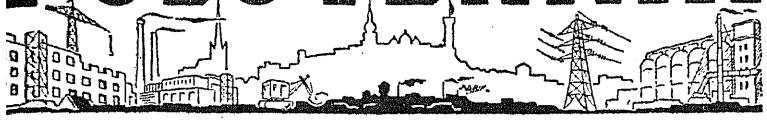

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, direktsooni, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälkandja

Nr. 11 (214) Laupäeval, 11. mail 1957. a. IX aastakäik

Omandame praktikal maksimaalselt oskusi

Mõne päeva pärast siirduvad mitmed meie instituudi keemia- ja mehaanikateaduskonna IV kursuse õpperühmad suvisele tööstuspraktikale meie maa tenastesse ja ettevõtetesse. Erinevate ähiaegadega järgnevad neile ka teiste teaduskondade vanemate kursuse üliõpilased.

Tööstuspraktika on instituudis toimuva õppetöö lahutamatuks osaks. Siin toimub loengutel ja laboratoorsele tööle omandatud teoreetiliste teadmiste ja oskuste süvendamine, kontrollimine praktikas ja uute praktiliste kogemuste omandamine. Samal ajal tutvuvad üliõpilased tööstuspraktikal tööstusettevõtete elu kõikide külgelega nii toomise kui ka ühiskondliku elu valdkonnas.

Tööstuspraktikaks ettenähtud aja maksimaalselt otstarbekaks kasutamiseks on vaja, et kõik üliõpilased võtaksid aktiivselt osa praktika ettevalmistamisest ja teostamisest. Erilist vastutust peavad siin kandma aga õpperühmade komsomoligrupid.

Iga komsomoligrupp peab olema tööstuspraktika juhendaja esinesteks abiliseks praktika läbiviimisel ja üliõpilastes ettevõtte ootimisdistsipliini kasvatamisel.

Et saada selget ettekujutust ettevõtte tootmistöö organiseerimisest, tema kollektiivi võitlusest tootmisplaani ületamise, töövilakuse tõstmise ja omahinna alandamise eest, on vajalik osa võtta ettevõtte tootmisõpudamistest.

Meie maal pole tehad, kus ei esitataks aasta jooksul mitmeid huvitavaid ja kasulikke ratsionaliseerimisetpanekuid tootmise tehnoloogilise protsessi täustamiseks, selle mehhaniseerimiseks, masinate tööoperatsioonide ümsusiamiseks või nende muutmiseks ähem aja- ja töökulu nõudvateks. Miks ei võiks meie üliõpilased tööstuspraktika vältel lüüdata ettevõtte kitsaskohtadega seotud probleemide lahendamise? Kindlasti võivad! Seileks on aga vaja põhjalikult tundma õppida ettevõtte valitsevat tööolukorda ja sinevaid reserve — ratsionaliseerimisetpanekute tegeuikku vaasi.

Märgitud küsimusega on vahetult seotud teadusliku uurimistöö läbiviimine. Siin ei tohi muidugi kõrvale jääda ka tööstuspraktika juhendajad. Kahjuks on meil paljudel juhudel kujunenud nii, et üliõpilaste tööstuspraktikal viibimise aeg on muutunud kaasasolevale õppejõule lihtsalt suvepuhkuseks. Sellisest suunast tuleb tsustavalt lahti saada. Just juhendav õppejõud peab olema selgeks, kes juhib üliõpilaste tähelepanu uurimistavajavatele küsimustele ja äratub neis huvi nende lahendamise vastu.

Ettevõtte ühiskondliku eluga tutvumiseks on vaja, et üliõpilased looksid eesotsas kommunistlike noortega kontakti ettevõtte ühiskondlike organisatsioonidega ja oleksid neile nõu ja jõuga üks mitmesuguste ürituste organiseerimisel ja läbiviimisel.

Millised on siis need ühiskondliku töö vormid, millega üliõpilased saaksid tõhusalt kaasa aidata ettevõtte siseelu mitmekesistamisele?

Paljud üliõpilased on instituudis õppimise ajal esinenud korduvalt ettekannetega poliitilistel, tehnilistel või populaarteaduslikel teemadel. Miks ei võiks neid esitada näiteks tehastes? Väljaspoole meie vabariiki praktikale sõitvatele üliõpilastele avaneb veel hea võimalus pidada vestlusi Eesti NSV töö ja elu kohta.

Sageli korraldatakse tööstusettevõtetes isetegevusõhtuid. Miks ääda neil kõrvaltvaatajaks? Ei, sellelgi alal tuleb innukalt kaasa ääda — esineda isetegevuslike ettekannetega ja abistada nende ettevalmistamisel.

Omaette abivajava tööloigu moodustavad tööstustes ja asutustes seinalehed. Aidake neid muuta huvitavamateks ja mitmekesistamiseks nii sisult kui vormilt.

Edasi — spordivõistlused ja üldse sporditöö. Kas ei ole seegi suurepärase võimalus nii enda vaba aja veetmiseks kui ka tehase eluga kaasainemiseks.

Ainult aktiivse osavõetuga ettevõtte kõigist töö- ja elualadest suudab praktikant omandada tööstuspraktika ajal maksimaalselt väärtuslikke kogemusi, millised on väga vajalikud tulevases inseneritöös. Kasutagem seda võimalust!

SÕPRUSKOHTUMINE KAUNASE POLÜTEHNILISE INSTITUUDI VÕIMLEJATEGA

Paralleelselt TPI sportliku võimlemise esivõistlustega toimus VSÜ «Kalevi» võimlas Kaunase Polütehnilise Instituudi ja TPI sõpruskohtumine sportlikus võimlemises.

Sõpruskohtumine viidi läbi ainult valikharjutustes. I koha saavutas TPI võistkond 638,39 punktiga, kuna Kaunase PI saavutas 550,82 punkti. Kaunase PI kaotas just meesvõistlejate arvel, kes olid märgatavalt nõrgemad meie meesvõistlejatest, naisvõist-

lejaid aga võis meie tütarlastega võrdseks pidada.

Selline kohtumine teiste vennasvabariikide kõrgemate õppeasutustega sportliku võimlemise alal, oli TPI-s esmakordne ning teretulnud nii sõprussidemete loomise osas kui ka spordivõistluseks. Kahjuks peab aga märkima TPI sportliku võimlemise sektsiooni suurt passiivsust sõpruskohtumise ettevalmistamisel.

E. KALMUS,
TPI Spordiklubi juhataja

Ehitajate teoreetiline konverents

Teisipäeval, 7. aprillil kogunesid ehitusteaduskonna üliõpilased XIII auditoriumisse, et teoreetilise konverentsi korras ühiselt arutada küsimusi kodanlikust demokraatiast ja nõukogude demokraatiast.

Konverentsi ettekandega esines peale ehitusteaduskonna komsomolibüroo sekretäri sm. Differenti avasõna õpperühma E-41 üliõpilane Valdo Ratassepp. Kõneleja selgitas kõigepealt demokraatia mõistet, peatus pikemalt kodanliku demokraatia ja nõukogude demokraatia põhioontel ja võrdles lõpuks kapitalistlikes maades valitsevat formaalset demokraatiat meie Nõukogudemaa tõelise demokraatiaga.

«Nõukogude demokraatia arendamatuks jõuallikaks on see», rõhutas sm. Ratassepp, «et tema majandusliku aluse moodustavad sotsialistlik majandussüsteem ning tootmisvahendite sotsialistlik omandus. Kapitalistlikus ühiskonnas on aga demokraatia eraomandi mõjul kitsas, silmakirjalik, võlts — paradisi rikastele ja pettus vaestele».

Järgnevalt sõna võtnud üliõpilane Toivo Nigol (E-61) peatus pikemalt demokraatliku tsentralismi, sotsialistliku majandamise põhiprintsiibi, juures.

Üliõpilaste seisukohalt väga huvitavat küsimust: «Üliõpilase kuuluvusest demokraatlikku ühiskonda» selgitas oma sõnavõetus arhitektuuri ja arhitektuursete konstruktsioonide kateedri dotsent sm. Otiroot. Ta alustas feodaalajaga, mil loodi esimesed ülikoolid, kuhu pääsesid tol ajal ainult suurfeodaalide võsukesed ja lõpetas nõukogude kõrgemate õppeasutustega, kus kõrgem haridus on kättesaadav igale tõsiselt töötavale noorele. Oma ülikooliaastail peatuses tuletas sm. Otiroot meelde tol ajal laialdaselt levinud mõistet — «vaimu aristokraatia» — mida sisendades taheti üliõpilasi eraldada ja kõrgemale tõsta töötavatest massidest.

Konverentsil külalisena viibiv ENSV Teaduste Akadeemia tegevliige J. Saat vestles sellest, kuidas kodanlikus Eestis «kaitse» valitsus põhiseaduses ettenähtud demokraatiat. Et takista-

da töölisi võitlemast oma õiguste eest, oli kodanliku korra päevil antud kaitsepolitseile piiramatu võim.

«Võtame näiteks kas või esimese mai tähistamise küsimuse» jutustas sm. Saat. «Põhiseaduse järgi ei tohtinud olla seal mingisugust kitsendust. Kui aga töölismajas viidi 30. aprillil läbi orkestri proovi, kes pidi 1. mail marssima tööliste demonstrotsiooni eesotsas, ilmusid sinna kaitsepolitsei ametnikud ja arreteerisid orkestri juhi ning mõne parema mängija. Arreteeritud vabastati jälle 2. mail ja kaitsepolitsei vabandas, et kinnipidamine oli olnud eksitus!»

Kujukaid näiteid tõi sm. Saat veel kodanliku põhiseadusega ettenähtud trükiabaduse, koosolekute vabaduse jne. tegelikust piiramisest.

Huvitav oli kuulata ka üksikuid vastuoluderikkaid punkte kodanliku Eesti viimasest põhiseadusest, milliseid tutvustas konverentsist osavõtjale ajalooteaduste kandidaat sm. Arhangelski. Konverentsi võib lugeda kõigiti õnnestunuks.

U. VEERMÄE

Lootsime paremat

Esimesena lõpetasid käesoleval õppeaastal kevadise eksamissessiooni insener-majandusteaduskonna III ja IV kursuse üliõpilased. Viimane eksam sooritati siin juba 5. aprillil ja nüüd on tulevastel insener-ökonomistidel ees tööstuspraktika.

Heites pilgu kevadise eksamissessiooni tulemustele märgitud kursustel, peab kahjuks ütleva, et üldkokkuvõttes ootasime paremat. Alustame IV kursusel. Õpperühm IM-81, kes kandideeris muuseumis ka ülemaailmsete demokraatliku noorsoo- ja üliõpilaste festivalile, lõpetas eksamissessiooni seitsme puuduliku hindega ja ega «rahuldavate» arv — 16 — pole ka just väike.

Tõsi, esimese eksami — «Masinaehitustööstuse organiseerimine ja planeerimine» — sooritas rühm ilma puudulike ja rahuldavate hinneta, kuid siis pinges rauges ning sessiooni teine eksam — «Masinaehitustööstuse ökonomika» — dotsent Rannese juures tõi üliõpilaste Evi

Arumäe, Helgi Halliku, Maire Kaljurahna ja Helju Kruusmaa halbade vastuste näol kaasa juba 4 «mitterahuldavat». Kolm «mitterahuldavat» oli sunnitud järgmisel eksamil aines «Raamatupidamine ja bilansi analüüs» välja panema ka õppejõud H. Räämet.

Ainult väga heade hinnetega suutsid möödunud eksamissessiooni läbida üliõpilased: Lea Hirv, Valve Kirsipuu, Valde Nirk, Elsa Pattak ja Ellen Vesel.

«Puudulikke» esines ka III kursuse õpperühma IM-62 kevadise eksamissessiooni tulemustes. Siin paistsid oma nõrkade teadmistega masinaehituse tehnoloogist silma üliõpilased Albert Birtšev, Boris Epifantsev ja Igor Romm. Edukalt sooritas rühm ainult eksami aines «Statistika üldkursus». Ainsana rühmast läbis eksamissessiooni täis eduga üliõpilane Alla Malõsevskaja.

Märgatavalt rõõmustavamalt pilti võrreldes eelmistega, pakuvad õpperühma IM-61 eksamissessiooni tulemustes. Rahuldavaid hindeid oli siin kogu sessiooni vältel kolm, puudulikke aga ei esinenud. Väga tublilt tuli see rühm toime metallide tehnoloogia eksamiga, mis paralleelrühmale oli komistuskiviks. Pole põhjust nuriseda ka statistika üldkursuse eksami üle, siin vastasid hästi 6 üliõpilast, kuna kõik ülejäänud said väga hea hinde.

Silmapaistvalt kindlate teadmistega vastasid kõigil eksameil üliõpilased Aino Evert, Vello Herne, Mari Linn, Aili Noor ja Aasa Nõmmik.

Loodame, et insener-majandusteaduskonna nooremate kursuste üliõpilaste joonduvad oma lähenevat kevadise eksamissessioonil just õpperühma IM-61 esikuju järgi.

S. SALUVEE

UUSI TEHNILISTE TEADUSTE KANDIDAATE

Reedel, 19. aprillil 1957. a. toimus TPI peahoones vanemõpetaja Elmar Liiveri väitekirja: «Optimaalse lõikerežiimi määramise meetodika kiirteimisel» avalik kaitsmine tehniliste teaduste kandidaadi astme taotlemiseks.

Sm. Liiveri väitekirja on üle kümneaastase pideva töö tulemus. Juba tehases töötamisel tekkis temal mõte graafilise meetodi väljatöötamiseks, milline võimaldaks määrata lõikerežiimi kiiresti kuid samal ajal siiski arvesse võttes kõiki põhitingimusi, mis arvestavad elastse süsteemi tööpink-detail-instrument tugevust ja jäikust, kasutadaolevat efektiivsust, lõiketera ökonomisest püsivusaega, töödeldava detaili nõutavat kuju ja mõõtmete täpsust ning töödeldud pinna siledust. Varem kasutatulevõetud graafiliste meetodite juures kõiki eespoolnimetatud põhitingimusi ei arvestatud.

Sm. Liiveri poolt koostatud tsentrogrammid võimaldavad suhteliselt väga kiiresti määrata optimaalselt lõikerežiimi. Põhitingimuste kokkulangemisel kulub teatud vilumuse juures selleks kõigest mõni sekund. Mitmes Tallinna tehases, näit. «Ilmarine», Tallinna Masinaehitustehas jne., on nimetatud tsentrogrammid leidnud juba pikema aja vältel praktilist rakendamist. Lõikerežiimide veelgi kiiremaks määramiseks ka põhitingimuste mittekokkulangemisel, tuleks nende tsentrogrammide alusel välja töötada vastavad arvutusmasinate või lükatite konstruktsioonid.

Sm. Liiver on üldistanud paljude uurijate ja uurimisasutuste tööd pinnasileduse määramise alal. Selle üldistuse ja suure eks-

perimentaalse töö tulemusena on antud seadusepärased lõikerežiimi määramiseks olenevalt pinnasiledusest. Peale selle näitas sm. Liiver oma töös esimesena lõikekiiruse mõju malmi pinnasiledusele kiirteimisel.

Võib loota, et antud töö leiab rakendamist ka teistes tehastes ja aitab tõhusalt kaasa töötötlikkuse tõstmisele.

TPI Õpetatud Nõukogu otsustas üksmeelselt anda sm. Liiverile märgitud uurimistööde eest tehniliste teaduste kandidaadi astme.

dots. KRUSAMÄGI
van. õp. AARELAID

TUBLIMAILE ELKNU KESKKOMITEE AUKIRJAD

Aktiivse osavõetuga eest üliõpilaste teadusliku ühingu tööst austasust ELKNU Keskkomitee aukirjadega järgmisel TPI möödunud õppeaastal lõpetanud ja praegusi üliõpilasi:

Galina Kirillova (lõpetanu)
Zoja Jefanova (lõpetanu)
Henn Viiksaar (lõpetanu)
Peep Kots (K-61)
Heino Paltser (K-61)
Veronika Gluškina (KS-85)
Kalju Kiis (K-81)
Leili Jaksen (K-81)
Mihail Rosenblit (L-103).

VÕISTLUSED MUSTAMÄE LASKERAJAL

Aprilli viimastel päevadel toimusid ALMAVÜ TPI Komitee korraldusel Balti liiduvabariikide kõrgemate koolide vahelised laskevõistlused Mustamäe laskerajal.

Kahjuks jäid võistlustele tulemata Kaunase ja Riia üliõpilased.

Laskmine toimus väikekalibrilisel püssist distantsil 50 m 3x20 lasku ja täiskalibrilisel püssist distantsil 300 m 3x20 lasku.

Väikekalibrilisel püssist laskmisel koosnes võistkond 5 mees- ja 2 naislaskurist. Tublimad olid sel alal TRÜ ja TPI laskurid. Meeste osas oli edukam TPI, kuid naised esinesid oodatust nõrgemini ja sellega läks võit selles harjutuses TRÜ-le, kes võitis seekord ka rändkarika.

Paremjärjestuseks kujunes meeskondade osas:

1. TRÜ — 3809 silma
2. TPI — 3787 silma
3. Vilniuse RÜ — 3679 silma
4. EPA — 3619 silma

5. T Ped I — 3237 silma
Individaalselt:

mehed
1. Tiko (TPI) — 568 silma
2. Rohtla (TPI) — 563 silma
3. Kull (TPI) — 560 silma.

naised

1. Rebane (TRÜ) — 557 silma

2. Vunk (TPI) — 530 silma

3. Reinite (VRÜ) — 529 silma.

Täiskalibrilisel püssist laskmisel võitis kindlalt esikoha TPI 5-liikmeline meeskond 2609 silmaga, teiseks tuli EPA 2382 silmaga ja kolmandaks TRÜ 2256 silmaga.

Individaalselt võitsid kolm esikohta TPI laskurid:

1. Kull — 538 silma

2. Vilik — 533 silma

3. Rohtla — 522 silma.

Üldiselt esinesid TPI meeslaskurid hästi, kuid naiste osas paistis silma vähem võistluspraktika, mis mõjutas ka tunduvalt tagajärgi.

A. KÖNELA,
laskesportikohtunik

